

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΑ (Ενότητες 11, 13, 16)

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ενότητα 11: Ἐπειδὴ πᾶσαν πόλιν ὀρῶμεν κοινωνίαν τινὰ οὖσαν καὶ πᾶσαν κοινωνίαν ἀγαθοῦ τινος ἔνεκεν συνεστηκυῖαν (τοῦ γὰρ εἶναι δοκοῦντος ἀγαθοῦ χάριν πάντα πράττουσι πάντες), δῆλον ὡς πᾶσαι μὲν ἀγαθοῦ τινος στοχάζονται, μάλιστα δὲ τοῦ κυριωτάτου πάντων ἢ πασῶν κυριωτάτη καὶ πάσας περιέχουσας τὰς ἄλλας. Αὕτη δ' ἐστὶν ἡ καλουμένη πόλις καὶ ἡ πολιτικὴ κοινωνία.

Ενότητα 16: Ὁ πολίτης οὐ τῷ οἰκεῖν που πολίτης ἐστίν (καὶ γὰρ μέτοικοι καὶ δούλοι κοινωνοῦσι τῆς οἰκίσεως), οὐδ' οἱ τῶν δικαίων μετέχοντες οὕτως ὥστε καὶ δίκην ὑπέχειν καὶ δικάζεσθαι (τοῦτο γὰρ ὑπάρχει καὶ τοῖς ἀπὸ συμβόλων κοινωνοῦσιν) . . . πολίτης δ' ἀπλῶς οὐδενὶ τῶν ἄλλων ὀρίζεται μᾶλλον ἢ τῷ μετέχειν κρίσεως καὶ ἀρχῆς. . . . Τίς μὲν οὖν ἐστὶν ὁ πολίτης, ἐκ τούτων φανερόν· ᾧ γὰρ ἐξουσία κοινωνεῖν ἀρχῆς βουλευτικῆς καὶ κριτικῆς, πολίτην ἤδη λέγομεν εἶναι ταύτης τῆς πόλεως, πόλιν δὲ τῶν τοιούτων πλῆθος ἰκανόν πρὸς αὐτάρκειαν ζωῆς, ὡς ἀπλῶς εἶπεῖν.

A. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική τα δοθέντα κείμενα.

(Μονάδες 10)

B. Να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

B1. Πώς ορίζεται η έννοια της πόλης στις ενότητες 11 και 16 που σας δίνονται; Να καταγράψετε ομοιότητες και διαφορές που διαπιστώνετε, συγκρίνοντας τους δύο ορισμούς.

(Μονάδες 10)

B2. Να αναλύσετε διεξοδικά πώς καταλήγει ο Αριστοτέλης στον ορισμό του πολίτη στην ενότητα 16, αφού καταγράψετε τόσο τα αναγκαία αλλά μη επαρκή όσο και τα επαρκή κριτήρια ορισμού του πολίτη.

(Μονάδες 10)

B3. Βασιζόμενοι τόσο στο πρωτότυπο κείμενο όσο και στο μεταφρασμένο που ακολουθεί (ενότητα 13), να αναλύσετε τη σχέση του πολίτη με την πόλη του:

Στην τάξη της φύσης η πόλη προηγείται από την οικογένεια κι απ' τον καθένα μας ως άτομο· ο λόγος είναι ότι το όλον αναγκαστικά προηγείται του μέρους· πραγματικά, αν πάψει να υπάρχει το σώμα ως σύνολο, δε θα υπάρχει πια ούτε πόδι ούτε χέρι παρά μόνο ως (ίδια) λέξη, όπως, ας πούμε, αν μιλούμε για πέτρινο χέρι (θα είναι, πράγματι, κάτι σαν αυτό, αν μια φορά πεθάνει): όλα τα πράγματα είναι αυτό που λέμε ότι είναι, αν τα κρίνουμε με κριτήριο τη λειτουργία και τις ιδιότητές τους· από τη στιγμή, επομένως, που θα πάψουν να έχουν αυτά τα χαρακτηριστικά, δε θα πρέπει πια να λέμε ότι είναι ό,τι ήταν πριν, αλλ' ότι απλώς εξακολουθούν να λέγονται ακόμη με την ίδια λέξη. Είναι φανερό λοιπόν α) ότι η πόλη ήρθε στην ύπαρξη εκ φύσεως, β) ότι προηγείται από το κάθε επιμέρους άτομο. Γιατί αν είναι αλήθεια ότι ο καθένας μας χωριστά δεν είναι αυτάρκης, γίνεται λογικά φανερό ότι το κάθε μεμονωμένο άτομο θα βρεθεί στην ίδια ακριβώς κατάσταση που βρίσκονται, γενικά, τα μέρη προς το όλον· από την άλλη μεριά, ο άνθρωπος που δεν μπορεί να ζει μαζί με άλλους σε κοινότητα, ο άνθρωπος που λόγω αυτάρκειας αισθάνεται πως δεν του λείπει τίποτε, αυτός ο άνθρωπος δεν αποτελεί με κανένα τρόπο μέρος της πόλης - ένας τέτοιος όμως άνθρωπος είναι, τότε, ή ζώο ή θεός.

(Μονάδες 10)

B4. Γιατί ο Αριστοτέλης αφιέρωσε το έργο του στη μελέτη των επιμέρους αρετών του ανθρώπου και πώς μέσω αυτών διαφαίνεται ότι η ηθική φιλοσοφία είναι μέρος της πολιτικής φιλοσοφίας;

(Μονάδες 10)

B5α. Από ποια ρήματα της αρχαίας ελληνικής προέρχονται οι λέξεις : *κοινωνία, αυτάρκειαν, ικανόν, πληθος, εξουσία;*

B5β. *όρῶμεν, περιέχουσιν, συνεστηκυῖαν, εἰπεῖν, καλουμένη:* Να γράψετε στη νέα ελληνική ένα παράγωγο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, για καθεμία από τις λέξεις που σας δίνονται.

(Μονάδες 10)

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

(Ισοκράτους Περί Αντιδόσεως 33-35)

Εἰ γάρ τις ἦν ἡδικημένος, εἰ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἡσυχίαν εἶχεν, οὐκ ἂν ἠμέλησε τοῦ καιροῦ τοῦ παρόντος, ἀλλ' ἦλθεν ἂν ἦτοι κατηγορήσων ἢ καταμαρτυρήσων· ὅπου γὰρ ὁ μηδ' ἀκηκῶς μηδὲν πώποτε φλαῦρον εἰς ἀγῶνά με τηλικουτονί κατέστησεν, ἢ που σφόδρ' ἂν οἱ κακῶς πεπονθότες ἐπειρῶντ' ἂν δίκην παρ' ἐμοῦ λαμβάνειν· οὐ γὰρ δὴ τοῦτο γ' ἐστὶν οὔτ' εἰκός οὔτε δυνατόν, ἐμέ μὲν περὶ πολλοὺς ἡμαρτηκέναι, τοὺς δὲ ταῖς συμφοραῖς δι' ἐμέ περιπεπτωκότας ἡσυχίαν ἔχειν καὶ μὴ τολμᾶν

ἐγκαλεῖν, ἀλλὰ πραοτέρους ἐν τοῖς ἐμοῖς εἶναι κινδύνοις τῶν μηδὲν ἠδίκημένων, ἐξὸν αὐτοῖς δηλώσασιν ἅ πεπόνθασιν τὴν μεγίστην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν τιμωρίαν.

φλαῦρος = αἰσχρός, κακός

ἦ = ἀλήθεια (βεβαιωτικό μόριο)

Γ1. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το παραπάνω κείμενο.

(Μονάδες 20)

Γ2. Να γράψετε τον τύπο που ζητείται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

ἀκηκόως : το απαρέμφατο μέλλοντα

λαμβάνειν : το γ' ενικό οριστικής μέσου παρακειμένου

ἐπειρῶντ' : το β' ενικό προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

κατέστησεν: το γ' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

ἐξὸν: το γ' ενικό οριστικής μέλλοντα

τοῦτο: τη γενική πληθυντικού του θηλυκού γένους

ἀγῶνα : τη δοτική πληθυντικού

πεπονθότες: τη δοτική πληθυντικού στο ίδιο γένος στη μετοχή του αορίστου β'

πραοτέρους: τη γενική πληθυντικού στο ίδιο γένος στο θετικό βαθμό

ἐμοῖς: τον ίδιο τύπο στο β' πρόσωπο για πολλούς κτήτορες

(Μονάδες 10)

Γ3α. κατηγορήσων : Να αναλυθεί η μετοχή σε δευτερεύουσα πρόταση (μονάδες 2).

Γ3β. Να καταγραφεί και να αναγνωριστεί ο υποθετικός λόγος της πρώτης ημιπεριόδου και να μετατραπεί έτσι, ώστε να δηλώνει το προσδοκώμενο (μονάδες 4).

Γ3γ. τοῦ καιροῦ, ἐμὲ, ἐξὸν, αὐτοῖς: Να αναγνωριστούν πλήρως συντακτικά οι όροι που σας δίνονται (μονάδες 4)

(Μονάδες 10)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

**ΓΑΛΟΥΝΗ ΜΑΡΙΑ - ΔΟΥΔΟΥΜΗ ΕΛΙΝΑ
ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ - ΣΥΡΜΟΣ ΜΙΛΤΟΣ
ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ - ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΨΩΜΑ ΑΡΕΤΗ**

